

Granskning av fakturahantering Vaggeryds kommun

Innehåll

Sammanfattning	1
1. Inledning	3
2. Granskningsresultat	4

Sammanfattning

Deloitte AB har av de förtroendevalda revisorerna i Vaggeryds kommun fått uppdraget att granska fakturahanteringen i Vaggeryds kommun.

Revisionsfråga

Säkerhetsställer kommunstyrelsen att fakturahanteringen bedrivs med en tillfredsställande intern kontroll?

Svar på revisionsfråga

Vår sammanfattande bedömning är att rutinerna och internkontrollen för kommunstyrelsen kan förbättras.

Iakttagelser

- Vi har noterat att ca 29 % av leverantörerna i leverantörsregistret inte har ett registrerat Bankgironummer. Sammantaget görs 6 % av betalningarna till bankkonto eller via utbetalningskort.
- Vid en kontroll av person- eller organisationsnummer i leverantörsregistret framkom att ca 22 % av leverantörerna saknar person eller organisationsnummer. Analysen visar att 20 stycken var direkt felaktiga.
- Vi har noterat att det finns dubletter av leverantörsnamn i leverantörsregistret. Det finns även dubletter av person- eller organisationsnummer.
- Vid genomgång av fakturaflödet framkom att ca 73 % av alla leverantörsfakturer som finns registrerade har ett fakturabelopp understigande 5 000 kronor. Vi har också noterat att 709 av 1 754 leverantörer bara har skickat 1 faktura under mätperioden.

- Vi har noterat att det finns 4 fall av dubbelbetalda fakturer till ett belopp motsvarande 3 686 kronor.
- Vi har noterat att inga betalningar under mätperioden har gjorts mot Svensk Handels varningslista.
- Huvuddelen av fakturorna betalas på förfallodagen eller inom de närmsta dagarna efter förfallodagen. Ca 7 % av fakturorna betalas mer än 5 dagar efter förfallodagen.
- Det finns idag glapp i ankomstregistreringsserien för leverantörsfakturer som inte är tydligt verifierbara.

Rekommendationer

- Vi rekommenderar att betalningar i första hand görs mot Bankgironummer som kan kontrolleras mot aktuella register.
- Tillse att person- eller organisationsnummer är det som identifierar leverantören och därmed betalningen.
- Ett rutinmässigt underhåll av leverantörsregistret skapar ordning och reda och minskar riskerna för felaktiga betalningar.
- Vi rekommenderar att en utredning görs kring vem som kan fakturera kommunen och om gränser kan sättas för intervall och belopp.
- En översyn och analys av varför leverantörsfakturer blir betalda efter förfallodagen kan ge underlag för effektivisering av attest- och fakturahanteringsrutiner.
- Våra rekommendationer är att rutinerna kring saknade ankomstregistreringsnummer ses över både vad gäller arkivering som tillvägagångssätt.

Jönköping den 4 mars 2016

DELOITTE AB

Torbjörn Bengtsson
Certifierad kommunal
revisor

Björn Winberg
Verksamhetskonsult

1. Inledning

1.1 Bakgrund

Vaggeryds kommun gör varje år betalningar av ca 34 000 leverantörsfakturor. Ungefär 6 % av utbetalningarna görs via utbetalningskort/kontoinsättningar, resterande 94 % görs via Bankgiro.

För att säkerhetsställa att fullständiga och korrekta betalningar görs ställs höga krav på rutiner, inbyggda kontroller och system.

Om det inte finns tillfredställande rutiner finns en ökad risk för att felaktigt utställda fakturor, oseriösa leverantörer eller felaktiga betalningar hanteras utan upptäckt.

1.2 Syfte och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma kvaliteten på den interna kontrollen vad avser leverantörsfakturor och därmed betalningsrutinerna. Inriktningen på granskningen har skett mot leverantörsregistret och fakturaflödet för 2015 med tillhörande betalningar till och med mitten på februari 2016.

1.3 Revisionsfråga

Säkerhetsställer kommunstyrelsen att fakturahanteringen bedrivs med en tillfredsställande intern kontroll?

1.4 Underliggande frågeställningar

- Sker några dubbelbetalningar av fakturor?
- Har fakturor betalats för företag som finns på Svensk Handels varningslista?
- Finns det luckor i verifikationernas nummerserier?

1.5 Revisionskriterier

Granskningens revisionskriterier är kommunens rutiner för intern kontroll samt lag om kommunal redovisning.

1.6 Metod och granskningsinriktning

Granskningen har genomförts genom intervjuer och kontakter med ansvariga ekonomer samt genom registeranalyser med stöd av utdrag ur redovisningen.

1.7 Kvalitetssäkring

Rapporten har kvalitetssäkrats genom Deloittes interna kvalitetssäkringssystem samt genom faktakontroll hos berörd nämnd/styrelse.

2. Granskningsresultat

Utifrån genomförda registeranalyser och intervjuer presenteras i följande kapitel resultatet av genomförd granskning.

Leverantörsregistret

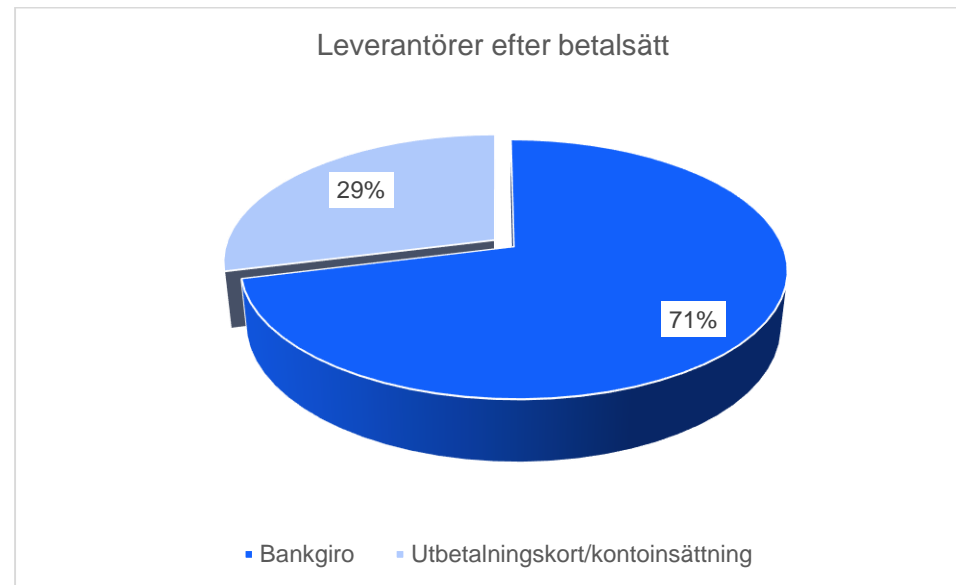
En förutsättning för en strukturerad hantering av leverantörsfakturer är att leverantörsregistret hålls aktuellt och uppdaterat samt att rutinerna för accept av nya leverantörer fungerar. Det är också viktigt att ompröva befintliga leverantörer regelbundet och fasa ut leverantörer som inte är aktiva.

lakttagelser

I det utdrag ur leverantörsregistret som vi har tagit del av finns 2 466 leverantörer registrerade. Fördelningen utifrån utbetalningssätt är följande:

Plusgiro	0 st.
Bankgiro	1 753 st.
Utbetalningskort/kontoinsättning	713 st.

Utbetalningskort/kontoinsättning görs i första hand mot privatpersoner och föreningar eller organisationer som inte har registrerade Bankgironummer. Betalningarna avser till exempelvis vårdnadsbidrag, vägbeläggningsbidrag, driftbidrag, inackorderingsbidrag, ersättningar av olika slag, återbetalningar av dubbelbetalda kundfakturer mm. Totala volymen av betalningar via utbetalningskort/gireringar utgör ca 6 %.

Rekommendationer

Ur ett kontrollperspektiv är det viktigt att eftersträva att betalningar i så stor utsträckning som möjligt görs mot Bankgiro. Ägaren till Bankgironummer kan alltid kontrolleras genom Bankgirocentralen.

Analys av organisation- och personnummer

En checksifferkontroll av inregistrerade organisation- eller personnummer har genomförts. Detta innebär en kontroll av logiken kring hur ett organisation- eller personnummer ska vara uppbyggt. Ett organisation- eller personnummer är en unik identifikation.

lakttagelser

Av totalt 2 466 leverantörer i det undersökta registret saknar 541 poster organisation- eller personnummer. 20 poster har felaktiga/ej möjliga nummerkombination.

Antal leverantörer totalt	2 466
Antal leverantörer med person eller organisationsnummer	1 925
Klarar logiskt test av nummerkombination	1 905
Antal felaktiga nummer	20
- Varav Antal felaktiga nummer med BG utbetalning	10
- Varav Antal felaktiga nummer med utbetalningskort/KI	10
Antal som saknar person eller organisationsnummer	541
- Varav Bankgironummer i registret	123
- Varav utbetalningskort/KI i registret	418

Rekommendationer

För att på ett enkelt och effektivt sätt kunna ta fram uppgifter om till varje leverantörs totala utbetalda belopp, antal inköp mm är det viktigt att

organisationsnumret är varje leverantörs unika identifikation och sökbegrepp. På detta sätt kan kommunen göra olika analyser av sina leverantörsutbetalningar som kan följas upp mot avtalsvillkor, LOU mm.

Analys av dubbla registreringar i leverantörsregistret

Utifrån ovan resonemang om unik identifikator för varje leverantör i leverantörsregistret har följande framkommit.

lakttagelser

- Antal leverantörer som finns registrerade flera gånger med samma namn är 26 stycken. Dessa omfattar totalt 55 poster.
- Antal organisation eller personnummer som förekommer flera gånger med samma organisationsnummer är 163 stycken. Dessa omfattar totalt 266 poster.

Analys av leverantörsfakturer

Denna analys syftar till att få en överblick av fakturaflödet och besvara de underliggande frågeställningarna.

- Sker det några dubbelbetalningar av fakturer?
- Har fakturer betalats från företag som finns på Svensk Handels varningslista?
- Finns luckor i verifikationernas nummerserier?

Beloppsanalys

Det material vi har analyserat avser leverantörsfakturer och betalningar för perioden 2015-01-01—2016-02-15. Materialet består av 32 348 leverantörsfakturer som blivit betalda/reglerade. 572 av dem avser kreditfakturer. Debetfakturerna fördelar sig beloppsmässigt enligt nedan tabell.

Belopps intervall	Antal	% Antal
0 - 1 000 kr	13 151	41,4 %
1 001 - 5 000 kr	10 114	31,8 %
5 001 - 10 000 kr	3 310	10,4 %
10 001 - 20 000 kr	2 150	6,8 %
20 001 - 50 000 kr	1 734	5,5 %
50 001 - 500 000 kr	1 221	3,8 %
> 500 001 kr	96	0,3 %

31 776 100,0 %

lakttagelser

Ca 73 % av alla leverantörsfakturer som finns registrerade har ett fakturabelopp understigande 5 000 kronor.

Rekommendationer

Varje faktura som behandlas genererar flera processer i en organisation som kräver åtgärder och tid. Genom strukturerade inköp och avtal om exempelvis samfakturering eller månadsfakturering kan effektiviteten inom administrationen öka.

Antalsanalys

En annan viktig aspekt i en analys är antalet fakturer som skickas från varje leverantör. I nedan tabell visas fakturorna utifrån en kategorisering av antal fakturer som leverantörerna har skickat.

Kategori	Antal leverantörer	Summerat Belopp	Antal fakturer per kategori
> 1 000 st	3	31 901 349	6 789
500<>1 000 st	8	10 056 026	5 592
100<>500 st	47	152 139 276	10 272
20<>100 st	104	92 238 615	4 209
10<>20 st	134	56 798 891	1 804
2<>10 st	749	54 109 833	2 973
1 st	709	11 058 942	709

1 754 408 302 931 32 348

lakttagelser

Överst i tabellen ser vi att 3 leverantörer har skickat 6 789 fakturer. Det motsvarar ca 26 fakturer per arbetsdag.

Leverantör	Belopp	Antal fakturer
Vaggeryds Energi AB	22 038 924	3 303
TeliaSonera Sverige AB	2 157 039	2 340
Servera AB	7 705 386	1 146

I botten av tabellen ser vi det omvända där 709 leverantörer har skickat 1 faktura under perioden. Nedan exempel visar de lägsta fakturabeloppen i denna kategori.

Leverantör	Belopp	Antal fakturor
Profile Support AB	35	1
Notpoolen	35	1
Riksförbundet frivilliga samhällsarbetare RFS	44	1
Trafikverket	70	1
Tenent UF	100	1
Unilabs AB	102	1
h:ström Text & Kultur AB	114	1
Pomona Blomsterhandel i Jönköping	115	1

Rekommendationer

Med tanke på det arbete som måste bedrivas för registerhållning, upplägg och utfasning av leverantörer blir kombinationen fåtal fakturor och väldigt små belopp väldigt dyr att hantera. För att få en så kostnadseffektiv hantering av leverantörsfakturor som möjligt och för att erhålla bra villkor från leverantörerna är det viktigt att minimera antalet leverantörer och antalet fakturor.

Dubbelbetalda fakturor

Vid kontroll av om dubbelbetalningar förekommit framkom följande resultat.

Totalt finns 4 stycken dubletter av fakturor. Det totala värdet av dubbla betalningar uppgår till 3 686 kronor. Utifrån det material vi har erhållit kan vi inte se om återbetalning har erhållits.

Levnr	Leverantörer	Fakturanr	Faktdatum	Ankomstnr	Belopp
14350	Beijer Byggmaterial AB	051177920223	2015-03-27	23504175	87
10047	Beijer Byggmaterial AB	051177920223	2015-03-27	2979473	87
19190	Resurs Bank AB	12742	2015-03-30	23502747	525
11449	Sportringen Dan´s Vrigstad	12742	2015-03-30	23502677	525
19143	FORTIFIKATIONSVERKET	6333120	2015-09-01	23507119	1250
11188	Fortifikationsverket Ref 704851§''	6333120	2015-09-01	2986536	1250
18372	Bisnode Sverige AB	74824	2015-07-31	23507554	1824
18022	Bisnode Sverige AB	74824	2015-07-31	23507645	1824

Tabellen visar att fakturorna har blivit registrerade på olika leverantörsnummer men i flertalet fall med samma leverantörsnamn.

Rekommendationer

Kombinationen leverantör och fakturanummer kan oftast kontrolleras av systemet men förutsätter då stringens med leverantörsnummer och fakturanummer. Vi rekommenderar att använda organisationsnumret som identifikator för att uppnå större säkerhet och kontroll.

Svensk Handels varningslista

För att fastställa att inga betalningar har gjorts till företag som finns med på Svensk Handels varningslista har leverantörsregistret matchats mot listan. Innan matchningen har genomförts har kontroll gjorts att uppgifterna från leverantörsregistret har använts vid betalning av leverantörsfakturorna.

lakttagelser

Samtliga använda Bankgironummer som använts vid betalning överensstämmer med leverantörsregistret.

Vi kan konstatera att inga betalningar har skett till företag som finns på Svensk Handels varningslista per 2016-02-08 under den period som vi analyserar.

Analys av betalningstider

Den vanligaste kredittiden som ges av leverantörer i Sverige i dag är 30 dagar. Ca 75 % av Vaggeryd kommuns leverantörsfakturer är registrerade med 30 dagars kredittid. Digitalisering av fakturer och attestsystem kan snabba upp genomloppstiden inom organisationen. Samtidigt är det viktigt att fakturer attesteras på ett säkert sätt enligt den fastställda attestordningen.

lakttagelser

Vid en kontroll av betalningstiderna för materialet i analysen framkom följande resultat.

Intervall	Antal fakturer	Belopp
Fakturer betalda på förfallodag	18 699	199 857 201
Fakturer betalda sent 1-5 dagar	11 000	174 215 237
Fakturer betalda sent 6-10 dagar	941	16 624 783
Fakturer betalda sent 11-20 dagar	719	14 859 896
Fakturer betalda sent 21-30 dagar	250	4 000 477
Fakturer betalda sent 31-90 dagar	179	1 875 257
Fakturer betalda sent 91 > dagar	43	968 246
	31 831	412 401 097

Huvuddelen av fakturorna betalas på förfallodagen eller inom de närmsta dagarna efter förfallodagen. Vid registrering av leverantörsfakturer tas inte hänsyn till om förfallodagen är en helgdag eller vardag varför en naturlig avvikelse från angiven förfallodag förekommer.

Rekommendationer

En leverantör som skickar ut en betalningspåminnelse har rätt att debitera en lagstadgad påminnelseavgift om 60 SEK, lagen (1981:739) om ersättning för inkassokostnader (under förutsättning att denna avgift har avtalats i förväg). Leverantören har även rätt att debitera ränta vid försenad betalning. Exempelvis skulle enligt ovanstående tabell fakturer betalda

mer än 10 dagar försent (1 191 till antalet) kunna bli belastade med påminnelseavgifter om totalt 71 460 kronor. Om leverantörerna debiterar ränta kommer förutom räntekostnaden hanteringskostnaden för ytterligare 1 faktura att belasta kommunen. En översyn och analys av varför fakturorna har blivit betalda efter förfallodagen kan ge underlag för effektivisering av attest- och fakturahanteringsrutiner. Rutiner med bra systemstöd kan visa sig vara både avlastande för ekonomifunktionen som kostnadsbesparande för kommunen.

Glapp i nummerserier

I moderna affärssystem används flera olika nummerserier i olika syften. När det gäller leverantörsfakturorna Vaggeryds kommun är det i första hand ankomstregistreringsserien som är väsentlig. Verifikationsnummer i huvudboken skapas då leverantörsfakturornas konteringar förs över från förssystem till grundbok. I analysen har vi undersökt eventuella glapp i ankomstregistreringsserien för leverantörsfakturor.

Idag kan fakturor ankomma på flera olika sätt. EDI-faktura, PDF-faktura eller en skannad pappersfaktura. De olika vägarna in för en faktura hamnar i olika nummerserier. Varje serie skall vara intakt och eventuella makulerade löpnummer ska arkiveras.

Det finns idag en behandlingshistorik som gör att allting spårbart i affärssystemet. Detta innebär att leverantörsfakturor som tas bort kan sökas i behandlingshistoriken i efterhand med uppgifter om vad, vem och när posten togs bort.

lakttagelse

Datamässigt finns det glapp i nummerserierna för ankomstregistrering. Det uppmätta värdet visar på runt 500 glapp. Efter att kommunicerat resultatet med personalen på ekonomikontoret framkom att det finns en hög medvetenhet om problemet. På grund av tekniska problem med överföring av digitala order och beställningar där vissa poster blir fel måste man manuellt registrera dokumenten. Eftersom det finns en särskild serie för elektroniska dokument uppstår ett glapp när de makuleras. Det finns även glapp i den manuella serien och i de fallen handlar det i regel om felaktiga fakturor som sedan ersätts av nya.

Rekommendationer

Våra rekommendationer är att rutinerna ses över och att makulerade leverantörsfakturor sparas på sitt ursprungliga ankomstnummer eller att kopior på makulerade fakturor sparas för sig med löpnumret påtecknat. Vidare bör två personer vara delaktiga när en faktura som har fått ett ankomstnummer makuleras. En som är utförare och en som intygar riktigheten. Dessa uppgifter utgör räkenskapsinformation och ska sedan sparas under den stipulerade arkiveringstiden om sju år.

About Deloitte

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries and territories, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte’s more than 210,000 professionals are committed to becoming the standard of excellence.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.